

KLAGANDE

Emma Karlsson, 20130121-8325

Vårdnadshavare: Linda Karlsson

MOTPART

Socialnämnden Centrum i Göteborgs kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 19 januari 2021
i mål nr 16513-20, se bilaga A

SAKEN

Bistånd

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver Socialnämnden Centrum i Göteborgs kommuns beslut och beviljar Emma Karlsson bistånd i form av skolskjuts mellan nattomsorgen och skolan.

Kammarrätten återförvisar målet till Socialnämnden Centrum i Göteborgs kommun för prövning av i vilken omfattning Emma Karlsson ska beviljas insatsen.

YRKANDEN M.M.

Emma Karlsson yrkar att hon ska beviljas bistånd i form av skolskjuts och anför följande.

Moderns arbete som intensivvårdssjuksköterska innebär obekväm arbetstid. Det finns ingen sådan anställning som enbart omfattar dagtid.

Nattomsorgen, till skillnad från fritidsverksamhet som finns för barn med föräldrar som har vanliga arbetstider, bedrivs inte i samma lokaler som någon skola. Vidare kan hon på grund av sin ålder inte gå eller åka kollektivt från nattomsorgen till någon skola p.g.a. trafikerade vägar. Därmed kan inte situationen lösas med ett skolbyte. Eftersom hennes moder är ensamstående utan släkt i Göteborg har hon inte möjlighet att ordna transport till skolan. Personal från skolan eller nattomsorgen har inte heller någon möjlighet att lämna eller hämta henne. Således har hon behov av skolskjuts för att uppnå en skälig levnadsnivå.

Alltsedan hon bytte nattomsorg har hon varit otrygg och det har visat sig i form av ångest, gråt och ilska. Hon har från och med vårterminens start påbörjat samtal med kurator på skolan en gång i veckan. Att i nuläget också byta skola med nya lärare och klasskamrater skulle förvärra hennes mående.

Socialnämnden Centrum i Göteborgs kommun anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Det är vårdnadshavarens ansvar att tillse att Emma kommer till skolan. Det ska föreligga särskilda behov för att socialtjänsten ska bevilja bistånd i form av skolskjuts. Dessa behov bedöms inte föreligga i det aktuella fallet, varför det inte finns någon skyldighet att enligt socialtjänstlagen bevilja sökt bistånd.

Det finns en förståelse för att förändringar såsom ett skolbyte kan innebära en påfrestning för Emma och kan skapa en oro hos modern. I detta har hon ett behov av att modern stöttar henne och avlastar henne den eventuella oro som kan uppstå. Modern erhåller idag stöd genom en öppenvårdsinsats i syfte att hon ska kunna genomföra nödvändiga förändringar eller omstrukturera vardagen för Emma på bästa sätt. Hennes behov blir därigenom tillgodosett utan att sökt bistånd till skolskjuts beviljas.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 10 kap. 32 § skollagen (2010:800) finns det rätt till skolskjuts endast mellan hemmet och skolan. I och med att Emmas behov avser skolskjuts mellan nattomsorg och skola saknas det möjlighet att med stöd av skollagen bevilja henne skolskjuts. Till följd av detta har hon rätt att få frågan prövad enligt socialtjänstlagen.

Det följer av 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, har rätt till bistånd för sin försörjning och livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Det innebär att biståndsskyldigheten uppkommer endast vid det fall andra insatser från samhällets sida visar sig vara otillräckliga eller om behovet inte kan tillgodoses på privat väg. Frågan i målet är därför om Emma vid tidpunkten för ansökan hade ett behov av skolskjuts för att uppnå en skälig levnadsnivå och om hon i så fall ska anses ha uttömt alla möjligheter som stod henne till buds att själv ombesörja behovet att komma till skolan.

Till skillnad från fritidshem är nattomsorg ett frivilligt åtagande av kommunen, jfr 25 kap. 5 § jämte 14 kap. 7 § skollagen. Det finns alltså ingen skyldighet för kommunen att erbjuda nattomsorg. Å andra sidan har kommunen ansett att nattomsorg varit nödvändig för Emma och insatsen har därför beviljats. I nära anslutning till behovet av att nattomsorg tillgodoses genom kommunens försorg ligger behovet av att Emma kan ta sig från nattomsorgen till sin skola. Enligt kammarrättens mening är det ett grundläggande behov att kunna ta sig till skolan och detta måste bli uppfyllt för att hon ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Om behovet inte blir uppfyllt förfelas också syftet med den beviljade nattomsorgen.

Vårdnadshavarens ansvar att själv tillgodose behovet av att den unge kan ta sig till skolan är långtgående, vilket innebär att det enbart är i undantagsfall

det finns en skyldighet att tillgodose behovet genom bistånd enligt socialtjänstlagen.

Kammarrätten anser att Emma har visat att hennes behov inte kan tillgodoses genom omstruktureringar i vardagen eftersom hennes moder arbetar natt. Det finns inte heller någon annan i hushållet eller i familjens nätverk som kan ombesörja att Emma kan ta sig till skolan.

Emma har även framfört att hon på grund av rådande trafikförhållanden inte själv kan ta sig till en skola som ligger närmare nattomsorgen och att ett byte av skola därför inte skulle tillgodose hennes behov. Nämnden har inte bemött dessa invändningar.

Sammantaget visar utredningen i målet att Emmas behov inte kan tillgodoses genom vårdnadshavarens eller hennes egen försorg. Eftersom det är nödvändigt att Emma kan ta sig till skolan från nattomsorgen för att uppnå en skälig levnadsnivå finner kammarrätten att nämndens beslut ska upphävas och att Emma ska beviljas skolskjuts. Kammarrätten återförvisar målet till nämnden för prövning av insatsens omfattning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Petter Classon
(skiljaktig)

Lennart Berglund
referent

Sonja Huldén

/Anna Ahlsén

Petter Classons skiljaktiga mening

Vad målet gäller

Linda Karlsson arbetar natt som intensivvårdssjuksköterska. Hon har beviljats nattomsorg för sin dotter Emma. Linda Karlssons arbetstider gör att hon inte kan hämta Emma på nattomsorgen och följa henne till skolan. Hon har därför ansökt om skolskjuts för Emma. Frågan i målet är om Linda Karlsson har rätt till bistånd i form av skolskjuts för Emma

Rättslig reglering

I 25 kap. 5 § skollagen sägs att en kommun ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

I förarbetena till bestämmelsen förtydligade regeringen att ”sträva efter” innebär att en kommun inte utan vidare kan avstå från att tillhandahålla sådan omsorg. Ambitionen måste vara att tillhandahålla omsorg även under s.k. obekväm arbetstid åt familjer som har behov av det. Om kommunen vid en viss tidpunkt inte har någon efterfrågan måste kommunen ändå planera för att tillhandahålla omsorg, när situationen förändras (prop. 2009/10:165, s. 533).

Detta innebär att det inte bör vara möjligt för en kommun att generellt avskaffa tillgången till kommunalt finansierad omsorg för barn till föräldrar som förvärvsarbetar under s.k. obekväma tider. Å andra sidan innebär det ingen rättighet att i enskilda fall få omsorg under obekväm arbetstid. Föräldrars ansvar för att hitta lösningar på barnets behov av omsorg kvarstår (prop. 2009/10:165, s. 533).

Enligt 10 kap. 32 § skollagen har elever i grundskola med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Det följer av 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, har rätt till bistånd för sin försörjning och livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Med begreppet "livsföring i övrigt" avses alla de olika behov som den enskilde kan ha för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Valet av åtgärder kommer att bero på förhållandena i det enskilda fallet (Nya Sociallagarna: Lundgren och Sunesson).

Min bedömning

Enligt skollagen finns det inte någon rätt till skolskjuts till och från någon annan plats än hemmet. Det innebär att Linda Karlsson inte har rätt enligt skollagen att få skolskjuts för Emma mellan nattomsorgen och skolan. I sammanhanget bör även noteras det inte finns någon rättighet i enskilda fall att få barnomsorg under obekväm arbetstid och att vårdnadshavarna därför har ansvar för att hitta lösningar på barnets behov av omsorg under obekväma arbetstider.

Jag anser att regleringen av rätten till skolskjuts och skollagens bestämmelse om omsorg för barn under obekväma arbetstider talar för att det allmännas ansvar för att barn kan ta sig till och från skolan är uttömmande reglerat i skollagen och att något ytterligare ansvar för barns behov av hjälp för att ta sig till och från skolan inte kan åläggas en kommun med stöd av socialtjänstlagen.

Rätten till bistånd för livsföring i övrig har dock ett brett tillämpningsområde och det kan därför inte helt uteslutas att en familj skulle kunna behöva bistånd till skolskjuts för att anses tillförsäkrad en skälig levnadsnivå.

Vid bedömningen av rätten till bistånd ska det beaktas om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Den omständigheten att en vårdnadshavare väljer att arbeta natt och därigenom inte själv kan se till att barnet kan ta sig till och från skolan kan inte automatiskt innebära att det finns rätt till bistånd i form av skolskjuts. I det enskilda fallet måste nämligen hänsyn tas till möjligheten för vårdnadshavaren att i stället arbeta dagtid för att själv kunna tillgodose behovet (jfr HFD 1989 ref 99).

Linda Karlsson har anfört att det inte finns någon anställning som intensivvårdssjuksköterska som enbart avser dagtid. Hon och hennes kollegor anställs för att arbeta alla dygnets timmar, alla dagar i veckan. Linda Karlsson uppger att hon har valt att arbeta enbart natt, vilket ger minskad veckoarbetstid.

Linda Karlsson har inte hävdat att hennes arbetsgivare, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, inte skulle kunna tillhandahålla en annan anställning som sjuksköterska som inte innefattar obekväma arbetstider eller att hon skulle kunna få ett sådan anställning som sjuksköterska hos en annan arbetsgivare. Hon har dock invänt att ett arbetsbyte skulle innebära stora psykiska påfrestningar för henne och dottern. För att styrka det har Linda Carlsson gett in ett intyg från TINA-mottagningen där det sägs att Linda Carlsson ”uppger att hon inte skulle klara att byta arbete”. Intyget styrker enligt min mening inte att Linda Carlsson av psykiska skäl skulle vara förhindrad att byta arbete. Hon har därför inte gjort sannolikt att behovet inte skulle kunna tillgodose genom byte av arbete. Jag anser därför att hon inte har rätt till bistånd och att överklagandet därför borde ha avslagits.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2021-01-19
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
16513-20

KLAGANDE

Emma Karlsson, 20130121-8325

Ställföreträdare:
Linda Karlsson

MOTPART

Stadsdelsnämnden Centrum i Göteborgs kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Stadsdelsnämndens Centrum i Göteborgs kommun beslut
den 7 december 2020

SAKEN

Bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Genom det överklagade beslutet avlog Stadsdelsnämnden Centrum i Göteborgs kommun (nämnden) Emma Karlssons ansökan om bistånd i form av skolskjuts mellan nattomsorgen i Landala och Lundensskolan. Som skäl för beslutet anfördes bl.a. följande. Behovet kan tillgodoses på annat sätt. Det finns inga hinder mot att Emma Karlsson byter skola eller att hennes mor på annat sätt löser vardagen med bl.a. arbete och skola.

YRKANDEN M.M.

Emma Karlsson yrkar att beviljas bistånd i form av skolskjuts och anför i huvudsak följande. Hennes mor är ensamstående och arbetar natt som

Dok.Id 744451

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Telefax

-

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

intensivvårdssjuksköterska och hinner därför inte ta henne till skolan i tid. Ett skolbyte skulle innebära att hon mister en stor del av sin trygghet. På grund av stängning av hennes nuvarande nattomsorg är hon nu tvungen att byta till ett nytt nattboende – att även byta skola skulle innebära en enorm psykisk påfrestning för henne. Nämnden har inte samtalat med henne och hon oroar sig för det minsta lilla, har en ängslig själ och har ett stort behov av att hela tiden veta vad som är planerat och vad som ska hända. Modern behövs på sitt arbete i dessa pandemitider. Att modern skulle byta arbete är inget alternativ då det skulle innebära stora psykiska påfrestningar för dem. De kan inte uppnå en skälig levnadsnivå utan att hon beviljas skolskjuts.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om Emma Karlsson har rätt till bistånd i form av skolskjuts.

Inledningsvis noterar förvaltningsrätten att det är Emma Karlsson som har bevisbördan för att hon har rätt till det sökta biståndet.

Rätten till skolskjuts regleras i skollagen (2010:800). Förvaltningsrätten har i dom den 27 maj 2020 i mål nr 6158-20 konstaterat att Emma Karlsson inte har rätt till skolskjuts enligt skollagens bestämmelser. Frågan är då om nämnden har en skyldighet att tillhandahålla en sådan insats som bistånd enligt socialtjänstlagen.

Av 4 kap. 1 § socialtjänstlagen följer att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Vare sig i socialtjänstlagen eller i förarbetena till den lagen anges att skolskjuts är en sådan insats som kommunen har en skyldighet att tillhandahålla genom bistånd. Eftersom lagstiftaren har valt att reglera rätten till skolskjuts i skollagen är möjligheterna att få bistånd enligt socialtjänstlagen till en sådan insats ytterst begränsade.

Emma Karlsson har inte visat att hennes behov inte kan tillgodoses på annat sätt, exempelvis genom byte av skola eller genom att modern själv ordnar med nödvändiga transporter eller byter arbetstider. Det föreligger därför ingen skyldighet för nämnden att enligt socialtjänstlagen lämna det sökta biståndet i form av skolskjuts. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Magnus Nylander
Rådman

I avgörandet har även deltagit nämndemännen Susann Andersson, Georges Diab och Edwin Friedlaender.

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Muhammed Hassaneh.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.